

مدلسازی استفاده از کمربند ایمنی براساس مشخصات راننده، کارکرد خودرو و نوع مسیر

کامران رحیم اف¹، وحید کماسی^{2*}

1- عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور مرکز شمیرانات تهران (k.rahimof@TSML.ir)

2- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی حمل و نقل دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران (vahid_komasi@yahoo.com)

چکیده

در 10 سال اخیر سالانه حدود 20 هزار نفر در تصادفات جاده‌ای ایران، جان خود را از دست می‌دهند. حدود 70 درصد از تلفات رانندگی ناشی از شکستگی و ضربه مغزی است که دلیل آن نبستن کمربند ایمنی است و این در حالی است که بستن کمربند ایمنی برای تمام سرنشینان خودرو در ایران لازم الاجرا است. شناخت پارامترهای موثر بر استفاده یا عدم استفاده از کمربند ایمنی می‌تواند در برنامه‌ریزی جهت استفاده بیشتر از کمربند ایمنی و کاهش تلفات نقش داشته باشد. در این مطالعه با ساخت مدل لجیت براساس پرسشگری پارامترهای موثر و برداشت موازی میزان استفاده از کمربند توسط راننده خودروها، به درک بهتری از تاثیر پارامترهای مختلف مرتبط با راننده، خودرو و مسیر بر میزان استفاده از کمربند ایمنی پرداخته شده است. درآمد، جنسیت، تحصیلات و سن رانندگان بعنوان پارامترهای راننده، کارکرد اقتصادی و یا شخصی خودرو بعنوان پارامتر مرتبط با خودرو و درون یا برون شهری بودن جاده بعنوان پارامتر مسیر، در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج به ترتیب نشان دهنده تاثیر بالای بالای پارامترهای تحصیلات، جنسیت، نوع جاده و میزان درآمد در میزان استفاده از کمربند ایمنی توسط راننده‌های خودرو است. پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی پارامترهای راننده، خودرو و مسیر در تصادفات منجر به فوت برداشت شده و رابطه آن با عدم استفاده از کمربند ایمنی سنجیده شود.

واژه‌های کلیدی: کمربند ایمنی، مدل لجیت، راننده، نوع خودرو، نوع مسیر

1- مقدمه

تصادفات جاده‌ای یکی از مهمترین دلایل مرگ و میر در جهان و به ویژه در ایران است که تا کنون جان 30 میلیون نفر را گرفته است و مسئولین تمام کشورهای جهان، در خصوص تعداد کشته‌ها و مجروحان جاده‌ای که سبب آسیب‌های شدید اقتصادی و اجتماعی می‌شوند، ابراز نگرانی می‌کنند [1]. اتخاذ تمهیدات و تصمیمات فوری در راستای حفظ سلامت و ارتقای ایمنی رانندگان و سرنشینان وسایل نقلیه بمنظور کاستن از این آسیب‌ها ضروری می‌نماید یکی از راهکارهای افزایش ایمنی رانندگان و سرنشینان وسایل نقلیه در تصادفات رانندگی، استفاده از کمربند ایمنی است. بر اساس مطالعات صورت گرفته در خصوص توزیع جراحات ناشی از تصادفات در بدن افراد، 40٪ از ناحیه سر، 30٪ از ناحیه بالاتنه، 15٪ از ناحیه دستها و 15٪ از ناحیه پاها دچار جراحت شده‌اند. بدین ترتیب تأثیر استفاده از کمربند ایمنی در مهار و ایمنی سر و بالاتنه این افراد به میزان 70٪ از صدمات مغزی، نخاعی و داخلی آنان خواهد کاست [2]. از این رو شناخت پارامترهای تاثیر گذار بر استفاده راننده و سرنشینان خودرو از کمربند ایمنی، می‌تواند در تعیین راهکارهای مناسب برای کاهش صدمات جرحی و جانی تصادفات رانندگی موثر باشد.